

meget for som imod dem, og jeg drifter mig derfor ikke til nu at begynde at kritisere dem, saa meget mindre som jeg i alt Fald for Liden ikke ser mig i Stand til at paavise nogen bedre Maade, hvorpaa Sagen kan ordnes. Der er kun et eneste Afsnit, hvorved jeg har en Del Betænkelse, hvorfor jeg ikke godt kan undlade ved denne Leilighed at henlede saa vel det ærede Things som det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed derpaa. Det er det Afsnit, som begynder med § 29 og handler om Nedlæggelse eller Forandring af Møller eller andre Vandværker. Med Hensyn dertil indser jeg godt, at det kan være meget vanskeligt at finde Bestemmelser, der kunne være fuldt betryggende for alle Parter. men jeg maa tilstaa, at, om der end med Hensyn til Giere af Vandværker er gjort Alt, hvad der kan gøres for at fikke dem imod Forurettelse, naar man overhovedet vil tillade Expropriation, saa er dog de paagjældende Lodsseiere, som skulle nyde godt af den paatænkte Foranstaltning, mindre heldigt stillede. Det er vel saa, at der gives dem Ret til at udtale sig om den paatænkte Foranstaltnings Gavnlighed, men nogen egentlig afgjørende Indflydelse paa Sagens Fremme faae de ikke. Det bliver derimod den vedkommende kommunale Bestyrelse og Landvæsenkommission, som komme til at tage Bestemmelse i saa Henseende, og Landvæsenkommissionen vil ogsaa være i Stand til at kunne skjønne, om den paatænkte Foranstaltning vil være helbig, og om den Nytte, den vil have for Agerbruget; men hvad Landvæsenkommissionen vanskeligt kan have nogen begrundet Mening om, er de Mænds økonomiske Stilling, der skulle udrede det Veberlag, som skal gives for den paatænkte Foranstaltning, hvorvidt de ere i Stand til at tilveiebringe disse Penge paa nogenlunde rimelige Billaar eller ikke, og det forekommer mig dog, at det er et Hensyn, som maa faae en meget afgjørende Betydning. Det forekommer mig, at i Liden som dem, vi nu synes at gaa i Møde, hvor Eiendomspriserne ere nedadgaende, hvor det er vanskeligt at skaffe nye Pengelaan, og hvor Driftskapitalen i Reglen er betydelig formindsket, vil det være baade det Klogeste og det Forsigtigste at overlade i alt Fald til det store Flertal af Lodsseiere at afgjøre, om de ville have Sagen fremmet eller ikke. Vel ser jeg godt, at denne Bestemmelse er i Overensstemmelse med flere lignende Bestemmelser, som vi have i vor nu gjældende Vandlovgivning, og som ere optagne i dette Forslag, navnlig ved Spørgsmaalet om Vandløbs Regulering; men der er den store Forskiel, at, medens det, hvor der er Tale om Vandløbs Regulering, i Regelen kun dreier sig om smaa Summer, kan det her, hvor der er Tale om Møllers og Vandværkers Nedlæggelse, gjerne komme til at dreie sig om flere Tusinde Kroner for den enkelte Mand. Det er derfor, jeg har anset denne Bestemmelse for i det Hele at være

noget betænkelig. Det glæder mig derimod at se, at den høitærede Minister er kommen bort fra den Bestemmelse, der findes i den nu gjældende Lov af 1859, hvorefter det er givet som Regel, at, naar et Drainingsanlæg ledes ind over anden Mands Grund, skal den, over hvis Grund det ledes, være pligtig at vedligeholde det. — Jeg har altid anset dette for en uheldig, jeg havde nær sagt urimelig Bestemmelse, som gjerne i det enkelte Tilfælde kan blive næsten rent ødelæggende for den enkelte Mand, navnlig naar et større Drainingsanlæg ledes ind over en mindre formuende anden Mands Grund. Derfor ser jeg med stor Tilfredshed, at den høitærede Minister ikke har optaget denne Bestemmelse i dette Forslag. Jeg skal paa Sagens nuværende Trin indskrænke mig til disse faa Bemærkninger og slutte med at anbefale Lovforslaget til den velvillige og grundige Behandling, som jeg erkjender, at det i det Hele fortjener.

Indenrigsministeren (Steel): Jeg kan ikke Andet end udtale min Glæde og Anerkjendelse over den velvillige Maade, hvorpaa dette Lovforslag og det Grundlag, hvortil det støtter sig, ere bleven omtalte og modtagne i dette Thing. Selv de Medlemmer, der have havt Betænkelse, og navnlig det ene Medlem, der har havt de fleste Betænkelse, ved dette Lovforslag, have dog ikke undladt at udtale deres Paaskjønne af de Bestræbelser, man alvorlig har gjort sig for her at levere et grundigt og godt Arbejde. Jeg gjorde allerede ved Sagens Forelæggelse opmærksom paa, at vi her befandt os paa et Omraade, hvor forskjellige modstaaende Rettigheder vilde møde hinanden, og hvor det stundom vilde være vanskeligt at træffe den rette Linie mellem dem. Hvor denne Linie skal ligge, beror jo paa, hvilken Betydning for Landet man tillægger en vel ordnet Lovgivning om Vand's Afledning og Vand's Benyttelse. Jeg tror, at man tør sige, at det for hele Landets Agerbrug er en Sag af en overordentlig Betydning, at det er en Løstestang for vort Agerbrug baade i Nutid og i Fremtid, at vi have Lovregler, som gjøre det muligt at sjerne stadeligt Vand og at benytte Vandet paa den bedst mulige Maade paa de Steder, hvor der er Anledning dertil; men naar man har en saadan Opfattelse af Sagens Betydning for Landets Agerbrug i det Hele, saa følger deraf, at, skjøndt man ikke kan stille den lige med et Anliggende, som gjælder Almenvellet, hvad jeg heller ikke tror er fset — det er nemlig en Misforstaaelse, naar et æret Medlem (Breinholt) tror, at man tillægger Sagen den Betydning — maa man sige, at man her staar lige overfor et Anliggende, der har en saa stor Betydning, at der kan være Spørgsmaal om at træffe Foranstaltninger, der kunde træde den Enkeltes fri Benyttelse af hans Eiendom nærmere, end man gjør